

חשיפת פרטי גולש אנונימי שפרסם לשון הרע / מאת עו"ד דור ליאונד

ועדת המדע והטכנולוגיה של הכנסת אמורה לדון מחר (28.6.11) בהצעת החוק שהוגשה על ידי חבר הכנסת זבולון אורלב, שענינה עיגונו של הסדר חשיפת פרטי מעוול באינטרנט במסגרת חוק איסור לשון הרע.

הצעת החוק היא תוצאה ישירה של פסק דינו של בית המשפט העליון בו נקבעה "הלכת מור" (רע"א 4447/07 רמי מור נ' ברק), לפיה בהעדר הסדר חשיפת פרטי מעוול, לא ניתן לתת צו כנגד ספק אינטרנט לחשיפת פרטי גולש אנונימי. בית המשפט העליון, בפסק דינו של כבוד השופט אליעזר ריבלין, הכריע כי אין בפסיקה לבדה כדי למלא את החלל הקיים בחוק בענין זה, וקרא למחוקק להשלים את המלאכה בעצמו, על מנת שבתי המשפט יהיו מוסמכים להיעתר לבקשות לחשיפת פרטי גולשים מעוולים.

על-פי הצעת החוק, אדם אשר הופצה נגדו לשון הרע באינטרנט רשאי יהיה להגיש המרצת פתיחה כנגד ספק האינטרנט על מנת שזה יחשוף את פרטי זהותו של מפיץ דברי לשון הרע, ובתנאי שיצרף תצהיר לפיו בכוונתו להגיש תביעת לשון הרע כנגד מפיץ המידע. עוד נכתב בהצעת החוק, כי במידה והוכח להנחת דעתו של בית המשפט כי קיים חשש של ממש שתוכנו של המידע שהופץ מכיל לשון הרע, והתשתית העובדתית שהונחה לפניו מקימה עילת תביעה, יורה בית המשפט לספק האינטרנט להעביר את פרטי המפיץ לבית המשפט. אם לאחר עיון בפרטים שהועברו יתרשם בית המשפט כי ניתן לזהות באופן ברור את מפיץ המידע, יורה לספק למסור לנפגע את הפרטים שברשותו, אלא אם יחליט אחרת מטעמים מיוחדים שיירשמו.

בהעדר חשיפת פרטי גולש אנונימי, ולאור "הלכת מור", לכאורה נראה היה כי הדרך חסומה בפני הנפגע לחשוף את פרטי מפרסם הדיבה באינטרנט, במסגרת הליך אזרחי. ואולם, פסק דין שניתן לאחרונה בבית משפט השלום בפתח תקוה על ידי כב' השופטת ריבה שרון (תא"מ פ"ת) 14089-08-09 אבירם אוהד פאי ואח' נ' שלומי פנחס ואח'), אימץ דווקא את גישת כבוד השופט אליקים רובינשטיין, שהיה בדעתו מיעוט בפסק דין מור, וסיפק לתובע אפשרות לחשיפת פרטי גולש המצויים בידי ספקי אינטרנט (בהם אתר "וואלה") ("תפוז").

בפסק הדין נקבע, כי נסיבות המקרה שונות מאלו עליהן התבססה דעת הרוב בהלכת מור. בית המשפט התבסס על שתי אבחנות עיקריות בהנמקתו – ראשית, בניגוד לעובדות המקרה בפסק דין מור, שם "המבקש לא ידע את זהות המפרסם ואף לא היו לו חשדות כלפי מאן דהוא", הרי שהפעם למבקש היה "חשוד עיקרי", ופרטי הגולש שפרסם את המידע הפוגעני ייחשבו רק אם תימצא זהות בין פרטי כתובות הדוא"ל של הנתבעים לפרטי הגולשים המצויים אצל ספקיות האינטרנט. "ככל שימצא שאין זהות, ממילא אין בקשה לחשיפת פרטי הגולש האחר. זהו ההבדל העיקרי", כך נכתב בפסק הדין.

שנית, הפעם הוגשה הבקשה כלפי ספקיות האינטרנט "לצד הליך עיקרי וכדי לאפשר ולסייע את בירורו", לאחר שהתובע כבר הגיש תביעת דיבה כנגד מי שנחשדו על ידו כמפרסמי הדברים. בפסק הדין בענין מור לא הוגשה תביעת דיבה, מאחר והתובע לא ידע מי מפרסם המידע. בית המשפט הורה לנתבעים לגלות בתצהיר את כל כתובות הדוא"ל בהן עשו שימוש, כאשר ספקי האינטרנט צוו לבצע הצלבה על דרך של חשיפה בינארית ("כן" או "לא") בין כתובות הדוא"ל של הנתבעים ובין הכתובות מהן נשלחו הפרסומים נשוא תביעת הדיבה.

על אף העובדה שמדובר בפסק דין של בית משפט שלום שאינו מהווה הלכה מתייבת, מענין יהיה לראות האם, עד לחקיקתו של הסדר מקיף ומפורש בענין חשיפת פרטי גולש, בתי המשפט יאמצו את הגישה לפיה, באותם מקרים בהם הנפגע כבר הגיש תביעת דיבה מבוססת כנגד מי שלדעתו הוא הגולש שעומד מאחורי הפרסום ברשת, הנטייה תהא להיעתר לבקשות לחשיפת פרטי גולש כנגד ספקיות האינטרנט השונות, בדומה למתווה שנקבע בפסק הדין בבית משפט השלום.